

# SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravnilstvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 9.

V Ljubljani, v četrtek 12. januarja 1899.

Letnik XXVII

## „Slovenski Narod“ — zoper katoliški konvikt.

II.

Prvi razlog »Slovenskega Naroda« je dokazal, če je kaj dokazal, le živo potrebo katoliškega konvikta. Oglejmo si sedaj — drugi razlog!

»Država, tako piše »Slovenski Narod«, država, ki z materinsko ljubeznijo čuva nad svojimi toповi in arzenali, ima precej hladno srce nasproti šolstvu. Pri nas se veliko lažje dobi sto milijonov za pomnožitev vojnega materiala, nego pa milijon, s kojim naj bi se ustanovila nova univerza. Ljudsko šolstvo vedela je država spraviti si z vrata. Pač pa si je naša država pridržala srednješolstvo, koje vsaj v večini vzdržuje s svojimi sredstvi. Ali nam Slovencem tudi na tem polju ne cveto posebne rožice...«

Prav res je to. Toda kaj odtod proti katoliškemu konviktu, proti kateremu se je »Slovenski Narod« še prav »posebno« postavil v opozicijo? Če nam noče vlada dati niti gimnazij, ali naj jo prosimo, da nam napravi še katoliški konvikt?

Toda morda je mislil člankar s tem samo na gimnazijo, ter je ta argument naperil le proti gimnaziji. Zares vprašanje: »In sedaj naj vladi še to breme odvezamemo in revni slovenski narod naj plačuje še srednješolstvo na Kranjskem, ter naj napne zadnje svoje moči, da vzdržuje, kar bi morala država vzdrževati!... Prva pega na projekti gospoda knezoškofa je toraj ta, da hoče z njo vlado razbremeniti, narod pa obremeniti!«

Odkrito bodi povedano, da ta argument utegne tega in onega preslepiti, ker ima videz resnice, a takoj dodenimo, da le videz resnice! Res je, da bi morala država vzdrževati za katoliško ljudstvo katoliško gimnazijo! Toda sledi li iz tega,

da jo bode tudi zares vzdrževala? Moj Bog, mi Slovenci bi ne bili take sirotke, ko bi nam država vse dala, kar bi morala! Ali ni res? Naš narod ob mejah ne bi ječal in umiral, če bi mu država dala, kar bi morala, da, če bi mu država dala vsaj to, kar mu je sveto zajamčila v osnovnih svojih zakonih! Kako naj torej pričakujemo od države — katoliške gimnazije, ki jo je v svojih zakonih zavrgla? To je prazen up! V Avstriji se mora še mnogokaj izpremeniti, preden bo mogoče resno misliti na take stvari! Če pa kdaj pride čas, da se bode naša država odkritosrčno vrnila h krščanstvu, tedaj bomo skupaj prosili, naj podpravi katoliško gimnazijo, ter naj nas še z drugimi kulturnimi ustanovami odškodni za velike žrtve, ki smo jih morali Slovenci prinašati za njenega mačehovanja.

Odpusti naj nam »Narodov« člankar, če je potekla izpod peresa morda tudi kapljica ironije! Saj je pač tudi on le ironično pisal: »Prepričani smo, da sedanje srednje šole dajejo zadostnega poročstva glede нравne in krščanske vzgoje naše mladine. In če bi je per inconcessum ne dajale, ali naj vsled tega sami prevzamemo srednješolstvo na svoje rame? Ali bi ne bilo mnogo modrejše, če pritiskamo na vlado, da pri svojem srednješolstvu pomnoži zgoraj omenjeno poročstvo?« Tu si je »Narodov« člankar privoščil pač le malce ironije! Ali mar niso avstrijski škofje že dosti pritiskali na vlado? Ali niso avstrijski katoličani sami tudi že dosti pritiskali na vlado? In kaj so dobili za to? Nič in nič.

Potem pa tudi ni prav, da se »Narodov« člankar še norčuje! »Ali bi ne bilo mnogo modrejše, če pritiskamo na vlado... Moj Bog, ko bi tako pritiskali, kakor je »Slovenski Narod« doslej pritiskal! Ali se ne spominja več, kako je vsprejel izjave in zahteve avstrijskih škofov? Av-

strijski škofje so zahtevali poročstva za krščansko vzgojo, »Slovenski Narod« jim je podtikal, da jim je le »za gospodstvo nad učiteljstvom«, da hoče »učiteljstvo iznova zaslužniti«, da jim je le »za vladarstvo nad šolo«, da misli izpremeniti šolo v »valilnico klerikalizma«. Očital je avstrijskemu episkopatu in državljanom - katoličanom, da snujejo »zavraten napad klerikalizma na novodobno šolo«. Bodril je tiste učitelje, ki so se bratili z graškimi Nemci v boju zoper klerikalizem, ki menda hoče »upogniti vse avstrijsko napredno in svobodomiselno učiteljstvo klerikalni igi«. Ali se »Narodov« člankar ne spominja več vsega tega? Mi se pa prav dobro spominjamo; saj še ni dolgo tega; bilo je, če se ne motimo, zadnjikrat še meseca maja leta 1897! Mi bi tega sedaj ne ponavljali, če se ne bi »Narodov« člankar račil šaliti z nami in norčevati!

Po vsem tem pa moramo reči — in prepričani smo, da nam »Slovenski Narod« ne bo ugovarjal — da »Narodov« člankar svojega drugega argumenta ni mislil — resno in odkritosrčno. Hotel je le poskusiti, ali bodo bralci ugenili njegovo sofizmo ali ne, ob jednom pa se je hotel malko ponorčevati z ubogimi avstrijskimi katoličani, ki zaman moledujejo že leta in leta za to, kar jim gre po vsej resnici in pravici, namreč za katoliške gimnazije, in se naposled — ko je vse zaman — odločijo v svojem neumornem krščanskem idealizmu za res veliko žrtev, za svojo katoliško gimnazijo in svoj katoliški konvikt! Toda ta katoliški požrtvovalni idealizem ne zasluži zasmeha, ampak vreden je vsaj — spoštovanja! Vsaj spoštovanja!

Res je, da izmeče slovenski narod na Kranjskem samo za opojne pijače brez vse primere več, nego li bi mu bilo treba žrtvovati za katoliški konvikt — samo daca od opojnih pijač je na leto toliko, kolikor bi znašala skupna žrtev naroda

## LISTEK.

### Iz predalov suhoparnega številkarja.

(Konec.)

»Radovednost množice je utolažena, in drugega namena tudi nima ta vožnja tje in nazaj. — Stephenson je dal le zaradi množice peljati »Rocket« po tiru, da bi si pridobil njeno, pa tudi navzočega odbora dobrohotno mnenje. Pravo vožnjo pa morajo preložiti na drugi dan, ker se je »Novelty« jako poškodovala in je ni mogoče prej popraviti.«

»Toda, predno se zbero drugi dan sodniki, zadene »Novelty« nova nesreča, in sedaj pokličejo Stephensonovo mašino na bojišče.«

»Koncem postaje stoji »Rocket«, dobro prekrbljena z ogljem in vodo. Ogenj žari in par se dviguje kvsko. Stephenson sam stopi na lokomotivo in zanesljiv delavec mu služi za kurilca. Čez pol ure teškega pričakovanja kaže naposled zaklopnica varnica potrebni tlak. Po danem znamenju odpuha mašina takoj s 30 t (300 q) teškim vlakom (torej je vlekla petkrat lastno težo); začetkom počasi, a vedno hitreje in hitreje, dokler

ne doseže na strah in začudenje zbranih ljudij hitrosti 20 angl. milj v uri (t. j. 9 m v sekundi, skoro kakor dolenski vlak). To je bilo mnogo več, nego so pričakovali in sploh smatrali za mogoče.«

»Od drugih mašin, ki so tudi prišle, se nekatere poškodujejo in nočejo voziti, druge pa dosežejo komaj par milj v uri.«

»Stephenson je torej zmagalet, darilo pripoznajo njemu. Sedaj pa hoče pokazati, kaj zamore njegova mašina. Še enkrat da pripeljati »Rocket« in sedaj, ko ga niso več vezali pogoji, jame voziti po tiru s tako nečuvno hitrostjo, da preleti gledalce strah in groza. (Vozil je 35 angl. milj na uro ali dobro 15 m na sekundo — gorenjski vlak, če dobro gre.)

Klicanje in vpitje pa mahoma vtihne in smrtna tihta nastane, ko prileti vlak mimo njih, kajti vsakdo misli, da nesreča nikakor ne more izostati. A dobro ohranjen pripriha vlak za 10 minut nazaj; visoko gori nad kotlom stoji Stephenson, zmagalet in junak tega dneva. Ljudstvo mu vriska nasproti, vesolja ni konca ne kraja in vsakdo želi videti moža, ki je uresničil, kar je bilo nevrjetno, omogočil, kar je bilo nemogoče.

56 km na uro! to je bil vspeh, ki je prekosil tudi najbolj smela pričakovanja. Po pravici pravi Weber: »Z dnevi pri Rainhillu so se prav za prav železnice pričele. Kar se je od tedaj zgodilo v železn. tehniki, to je bila samo spopolnitev, razvitek kali, katera je že zapopadena v Stephensonovi veliki stvaritvi.«

»Hitro je moral Stephenson preskrbeti potrebno število lokomotiv in res jih je njegova tovarna v Newcastleju v 1 letu izdelala nič manj nego 16 lokomotiv.

»Brzo so se izvršila sedaj zadnja dela pri železnici in sklenilo se je, da hočejo praznovati otvoritev jeseni l. 1830 s sijajno veselico.

»Za to veselico so delali velikanske priprave in povabljeni so bili najodličnejši možje države. — Namesto dolgega popisa naj omenjamo le še besede, katere je govoril lord Brongham pri banketu Stephensonu na čast: »In sedaj, gospoda moja«, dejal je blagi lord koncem svojega govora, »opozarjam Vas na moža, ki je storil najslavnejše delo našega stoletja. Ako pogledam storjeno delo, dozdeva se mi, da je ž njim več storjeno za izomiko, nego je zanj storila bodisi katerakoli oseba. Razven iznajdbe tiskarstva, ne vem

za katoliški konvikt v desetih letih — vendar odkrito priznavamo, da je tudi letnih osem krajcarjev na osebo žrtev! — Vsi pa vemo, koliko lažje si pribori nad človekom zmago materializem, nego li idealizem, koliko rajši človek žrtvuje za opojno uživanje, če tudi mu je kvarno, nego li za idealne namene, če tudi so za njegovo bodočnost odločilni! Če je torej naš narod s tolikim navdušenjem vsprejel klic svojega škofa ter sklenil žrtvovati tudi za katoliški konvikt, je to dokaz, da še živi v slovenskem narodu krščanski idealizem, in takega naroda vsaj ne zasmehujte za to, če ga že ne podpirate! Tak narod je vreden vsaj spoštovanja!

## David Starčević v precepu.

Iz Zagreba, 8. jan.

Znano je, kako sta izgubila David Starčević in Tuškan svoje državljanske pravice radi onega burnega prizora v hrvatskem saboru, ko se je šlo za čast in dostojanstvo banovo. Oba neustrašljiva branitelja pravic hrvatskega naroda sta bila za dlje časa politično ubita, izgubila sta prava odvetniška ter pretrpela tudi dosojeni jima zapor. Vladina stranka je bila s tem izidom zadovoljna, ker je mislila, da se je teh dveh pobornikov za pravice hrvatskega naroda za vselej rešila. In skoraj je kazalo nekaj časa tako. Opozicija je od tega časa ginila v hrvatskem saboru. Stranka »Obzorova«, nazvana tudi neodvisna, se je umaknila s političnega polja, ter prepustila vso borbo le stranki prava. Pa tudi le ta je bila pri sledečih volitvah v hrvatski sabor decimirana, ker je bila oslonjena samo na svojo pomoč. Vendar pa je ta mala četa, bilo jih je v saboru le še deset, branila neustrašeno samostalnost Hrvatske. Toda tako ni smelo dolgo ostati. Narod je začel gubiti pogum, mažaronija se je prešerno širila povsodi tudi tam, kjer se ne bi bil nobeden nadjal, pravice hrvatskega naroda, zagotovljene v nagodbi, so se očitno prezirale, in Mažari so že ponosno vzdigovali glave, češ zatrlji smo to oholo hrvatstvo, ki noče biti deležno veledušja in slobode mažarske.

Kaj je bilo storiti? Obnoviti boj na celej črti po celej Hrvatske in sicer v slogi vseh opozicijskih strank. Narod je to zahteval. Prepovedati se je bilo treba v marsičem. Na Ogerskem je padala ravno v tem času trdnjava za trdnjavo v liberalno pest, in slednjič je slavila liberalna stranka veliko zmago proti konservativcem z odobrenjem cerkvenopolitičnih postav. Pretila je ista nevarnost tudi Hrvatske, saj je glavar Hrvatske glasoval tudi za cerkvenopolitične postavne na ogerskem saboru. Oživel je nov duh posebno med hrvatskim svečenstvom in od tod se razširil tudi med narod.

Neodvisna stranka je sprevidele, da se brez sloge ne da nič storiti, ter je sklenila stopiti iznovi v akcijo le v tem slučaju, če se sklene s stranko prava kompromis glede zajedniškega delovanja posebno pri volitvah. Stranka prava spoznavši, da sama ni toliko jaka, da bi se mogla

vzdržati v nejednaki borbi z mažaronsko stranko, pristane na slogo, in tako se je izvela koalicija izmed obeh opozicijskih strank. Vsaka stranka je ostala pri svojih načelih, toda v borbi proti mažaronski stranki ste se zedinili v složno delo. Toda dr. Frank, ki je imel že od nekdanj svojih namene v političnem delovanju, s to zvezo ni bil zadovoljen, češ da se stranka prava ne more in ne sme družiti z neodvisno stranko, če hoče pridržati pravi značaj stranke prava, kakoršen se vidi le v osebi pokojnega Ante Starčevića. Osnovalec je zategadel dr. Frank posebno frakcijo stranke prava, nazval jo čisto stranko, ter začel izdavat tudi posebno glasilo te stranke »Hrvatsko Pravo«. Privrženec je imel vodja čistih prav malo, toda za zdražbo v samej stranki dosta. Koalicija obeh opozicijskih strank pa je pokazala, da je osnovana na dobrem temelju, kajti pri zadnjih volitvah v deželni zbor je dobila vkljub groznemu pritisku od vladine strani in vkljub zmešnjavam čiste stranke 25 članov poslancev, dočim je čista stranka vjela komaj dva. Med koalivci sta bila izvoljena tudi poprej omenjena politična mučenca Tuškan in David Starčević, o katerih se je mislilo v mažaronskem taboru, da ne prideta nikdar več na politično areno.

Toda David Starčević je nemiren duh. Kakor da se ni najbolje počutil v koaliciji, vendar pa do zadnjega saborskega zasedanja ni dal nikdar povoda, da bi kdo sumil o njegovej privrženosti do koalicije. Kar iznenada se je v predzadnji sednici hrvatskega sabora izjavil za čisto stranko. Ko se je razpravljalo o postavi glede prodolženja finančialne nagodbe med Ogersko in Hrvatsko, in ko je dr. Frank govoril za popolno neodvisnost Hrvatske v finančialnem pogledu, izjavil se je David Starčević za predlog Frankov in ravno tako tudi za predlog glede zedinjenja z Dalmacijo. S tem je izstopil iz kluba zedinjene opozicije ter se pridružil dr. Franku in svojemu bratu Milanu Starčeviću, tako da so zdaj vsaj trije člani te stranke v saboru.

Pristop Davida Starčevića k čisti stranki prava je pobudil veliko veselje med čistimi a tudi med mažaroni, ki so začeli čim glasneje govoriti, da se je začelo jedinstvo koalicije kršiti. Toda to veselje obeh strank je trajalo le kratko. Čim se je zvedelo zunaj Zagreba, kaj je storil David Starčević, vzdignil se je narod proti temu činu. Njegovi volilci v Čabru so mu poslali nezaupnico, v katerej mu očitajo z ožtrimi besedami njegov nepremišljen čin. Oni so preponosni, da bi kdaj izdali barjak, pod katerim so tako sijajno zmagali pri zadnjih volitvah vkljub velikim težavam in velikej požrtvovalnosti vsega naroda. Toda radi so pretrpeli vse, ko so videli svojega poslanca v dičneji četi borilcev za narodne pravice. In zdaj — izneveril se je ta borilec ter prestopil k četi, ki ni za drugo, nego da seje prepir med brati. Odrekajo mu poverenje, dokler ostane v tej stranki. A ne samo njegovi volilci v Čabru, nego po cellem Hrvatskem so privrženici koalicije najstrožje obsodili to ravnanje.

skoro po vsej Angliji načrti. Veliko železnico mej Londonom in Birminghamom so jeli zidati še tisto leto in prvo višjo inženirsko službo izročili so zopet Stephensonu. Njegov sin je gradil istočasno progo Leicester-Swantonington in v desetih letih je zvezal Stephenson vsa važnejša mesta angleška z železnicami.

»Kako so hiteli zamujeno popraviti, se razvidi iz tega, da je bilo v Angliji 2 leti po otvoritvi proge Liverpool-Manchester že 1500 angl. milj v delu in da je pri grajenju delalo nad 100.000 ljudij.

In Stephenson? Kakor že rečeno, porabil je še ves ostali čas svojega življenja, da je gradil železnice in zboljševal svojo lokomotivo. Pomagal je tudi v Belgiji, na Francoskem in Španskem. Povsod ga je posebno podpiral njegov sin Robert, kateremu je tudi izročil svojo tovarno; sam pa se je preselil v Tipton House ob progi Midland in tam prebival do smrti.

Umrli je 12. avgusta 1848. l., star 67 let, spoštovan od vseh. Kmalu po smrti so mu postavili spomenike v Liverpoolu, Newcastleju in Londonu. Najlepši spomenik si je pa postavil sam s svojo napravo.

V »Hrvatske Domovini« beremo vsak dan take izjave, s katerimi se David Starčević sili, da nemudoma položi svoj mandat. Ta pojav mnogo znači. V mažaronskem taboru in v onem čistih se je pisalo dan na dan, da koalicija razpada. — Seveda se je ta vest razširila tudi v zunanje časopise. Mislili so, da se jim zares izpolni njihova želja, a kolika prevara! Od vseh strani so obsoja David Starčević, ki je obsojen tudi od lastnih svojih volilcev, in če je ponosen na svojo čast, mora tudi odstopiti, kajti on ne zastopa nič več njih mnenja. Mesto zaželenega uspeha mora izgubiti David Starčević svoj mandat, a koalicija se je pokazala po mnogoštevilnih izjavah iz raznih krajev Hrvatske mnogo jača, nego so si jo predstavljali njihovi protivniki. To je za politični razvitek Hrvatske dobro znamenje, kajti le sloga more Hrvate rešiti; a iz onega slučaja je videti, da so zares složni. Kaj stori David Starčević, odstopi ali ne odstopi, to ni nobenega pomena več. Ravnanje njegovo se obsoja samo od sebe, kajti povsodi, a posebno še v politiki treba značajnosti a ne omahljivosti.

## Politični pregled.

V Ljubljani, 12. januarja.

**Narodnostno vprašanje in njega rešitev.** Pod tem naslovom objavil je, kot smo že omenili, bivši naučni minister Madejski v posebni brošuri razpravo, v kateri razmotriva narodnostno vprašanje in daje navodila za uspešno rešitev. Pred vsem meni mož, da bo narodnostno vprašanje v Avstriji še le tedaj rešeno, ko se najde rešitev za obe načelni točki tega vprašanja, namreč za vsebino misli narodnostne svobode, kakor tudi za njeno državnopravno razmerje, ali z drugo besedo za določitev kompetentnih meja mej deželo in državo. To pa na podlagi členov 12 in 19 obstoječe ustave ni prav lahko mogoče, ker je smisel teh dveh presplošna, nejasna in pomanjkljiva. Treba je toraj pred vsem nekake pogodbe teh dveh načelnih točk. Glede narodnostnega vprašanja pa navaja Madejski nastopne točke: 1. z osnovnimi zakoni treba dokazati, katera narodna prava pristojajo avstrijskim narodom? 2. Stvarno in jasno določiti kompetenco državnega in deželnega zbora in vlade ter kje naj narodi iščejo svojih narodnih pravic. 3. Ustanovi naj se narodnostni senat pri državnem sodišču ter naj skrbi za to, da bodo našli narodi, posebno narodne manjšine, nepristransko varstvo v svojih narodnih pravicah. 4. Z ustanovitvijo deželnih narodnih svetov naj se skrbi, da se zagotovi varstvo narodnim manjšinam v zahtevah ali pritožbah proti majorizovanju legislative ali nasprotovanju vlade. Taka preosnova bi po mnenju avtorjevem popolno odstranila z dnevnega reda narodnostno vprašanje. Zagotovilo bi se na ta način uresničenje narodnostne ideje, ublažilo nasprotje, parlament oprostilo vednega pritiska razburjenja in bojov in napravilo pot in prostor novim naprednim idejam. Na vprašanje, ali je mogoča taka rešitev narodnega vprašanja v Avstriji, odgovarja Madejski, da spada odgovor na vprašanja: kedaj? kje?, kakim potom? in ali na jedenkrat ali polagoma, v področje političnega delovanja in parlamentarne taktike. Vse, kar se zgodi v to svrhu, se pa mora izvršiti na podlagi stvarnih in treznih presojevanj in zgodovinskih dejstev. — Akoravno je v tej brošuri, ki obdelava še razne druge panoge tega vprašanja, precej dobrih zrn, mu vendar praška »Politik« ne zaupa posebno, ker pripada namreč mož v vrsto onih poljskih politikov, ki se zelo nagibljejo k nemški levici.

### Jezikovna ravnopravnost na Češkem.

Važno razsodbo je izdalo dne 13. decembra m. l. najvišje sodišče na Dunaju. Pri okrožnem sodišču v Libercih vršila se je meseca septembra neka razprava. Zasebni tožitelj je pri tej obravnavi zahteval, naj se razprava vrši v češkem jeziku. Okrajno sodišče pa tej zahtevi ni hotelo ugoditi. Proti tej razsodbi je tožitelj vložil ugovor na praško nadsodišče, ki je prizivu pritrdilo ter toraj dopustilo, da se vrši obravnava v češkem jeziku. S tem pa ni bilo zadovoljno toženo sodišče in vložilo je priziv na najvišje sodišče, ki pa je v polnem obsegu potrdilo razsodbo praškega nadsodišča na podlagi obstoječih, za vse kraje Češke veljavnih jezikovnih naredeb. Razsodilo je najpreje, da je v deželi navadni jezik oni, katerega

za drugo, ki bi tako resno spojena bila z usodo celega naroda in vsakega posameznika kakor ravno železnica. Če pomislite, kako so že tistega imenovali dobrotnika domovine, ki je z napravo cest in mostov zvezal medsebojno sosedne kraje, koliko bolj moramo imenovati dobrotnika človeštva tistega, čegar iznajdba bo v bodoče tesno vezala cele narode in zblížavala najbolj oddaljene kraje naše zemlje. Gotovo, temu možu gre slava in hvaležnost ne samo obeh trgovskih mest Liverpoola in Manchestra, kateri je z železno vezjo pretvoril v dve neločljivi sesterski mesti, njemu, marljivemu veleumu, ki je zmagal predsodke svojega časa, gre hvaležnost vse dežele, gre hvaležnost sveta!

»Od vseh strani so čestitali Stephensonu, najbolj pa si je pač smelo železniško društvo samo čestitati, kajti imelo je velik dobiček posebno s prevažanjem oseb, na kar sprva še mislilo ni.

»Železnico pa je od tedaj skoro vsakdo spoznal za blaženo iznajdbo, kajti ni ga bilo stanu, ki ne bi čutil njene koristi. Premog in drugo blago se je pocenilo. Prerokovane nesreče so izostale in se obrnile na nasprotno stran.

»Zato ni čudno, da so nastajali v kratkem

se poslužuje večji del prebivalstva gotove dežele v navadnem občevarstvu, v češkem kraljestvu toraj nemški in češki jezik. O odloku najvišjega sodišča se nadalje naveda Najvišje kabinetno pismo z dne 8. aprila 1848, v katerem se glasi, da sta in morata ostati v popolno jednaki veljavi češki in nemški jezik v vseh panogah državne uprave in javnega pouka v deželah češke krone. Vse te in jednake navedbe so pa v smislu tedanjega državnega prava pravi zakoni, katerih ni razveljavil noben drug zakon, in tudi poznejše navedbe z dne 24. februarja 1898 slone na tej zakoniti podlagi. S tem je toraj najvišje sodišče določeno in definitivno potrdilo veljavnost jezikovnih navedb, in sicer ne samo za češke in mešane okraje, marveč tudi za one, o katerih se je v nemškem taboru vedno trdilo, da so samonemški in da ne poznajo češkega deželne jezika.

**Položaj v Španiji.** Predvčeršnjim predstavil se je šele ministerski predsednik Sagasta kraljici in vladarici ter se je pogovarjal z njo nad jedno uro. O končnem vspehu tega razgovora listi še ničesar ne poročajo, vendar pa neki oficijozni krogi trdijo, da v sedanjem času ni pričakovati nikake krize in da kabinet tudi nima povoda staviti kraljici vprašanje glede zaupanja. Sedanje ministerstvo se hoče predstaviti še preje obema zbornicama. — V dobi parlamentarnih počitnic Sagasta še lahko govori o mirnem in trdnem položaju, ko pa se snide parlament, bo uvidel, da veje že dalje časa njemu nasprotna sapa po celi deželi.

## Dnevne novice.

V Ljubljani, 12. januarja.

(Poklonitev.) V Gorici danes izročita stolni prošt ljubljanski dr. Klofutar in prošt novomeški dr. Elbert prevzvišenemu knezu in nadškofu v ime duhovščine ljubljanske škofije v hvaležni spomin lepo sliko, katero je umetno napravil g. Grile.

(Oseba vest.) Odvetniški kandidat dr. Vladimir Foerster je imenovan sodnim pristavom v Ljubljani.

(Slovenski poslanci tržaške okolice) v zadnji »Edinosti« skupno naznanjajo svojim volilcem vzroke, iz katerih se ne morejo udeleževati deželnozborskih in občinskih sej v Trstu. V tej izjavi naglašajo, da so se dne 28. decembra morali umakniti fizični sili, kar so brzojavno naznanili ministerskemu predsedniku. Ker je nato tržaška vlada izrazila željo, naj bi se zopet povrnili v dež. zbor, so namestniku naznanili svoje pogoje: Dež. glavar naj v prvi seji izjavi, da obžaluje in obsoja izgredo dne 28. m. m. in da okoličanskim poslancem zagotovi na svojo odgovornost, da se napadi ne ponovijo in da bode vsem okoličanskim poslancem brez izjeme mogoče izvrševati mandat. Ako se jim to ne zgodi, protestujejo proti vsem sklepom. Na to izjavo, katero je ces. namestniku predložil gosp. Ivan Nabergoj v imenu svojih tovarišev, niso dobili nobenih garancij; vsled tega izjavljajo, da se umaknejo sili in se v prihodnje ne bodo udeleževali sej. Volilci pa naj ne zgube poguma, temveč pokažejo svojo politiško zrelost in narodno moč.

(Osrednja komisija za umetne in zgodovinske spomenike.) V seji te komisije je dne 30. decembra dr. Jos. Mantuani predložil več zanimivih fotografij iz cerkve sv. Lucije v Dražgošah ter o njih komisiji poročal.

(»Straža« naprej!) Iz Celovca, 11. januarja: V včerajšnji občinski seji se je res sklenilo, kar je pred par tedni predlagal zastopnik »Kärntner Sparkasse«: službena pravila za občinske uradnike in služabnike se bodo tako izpremenila, da se v bodoče sprejmejo v občinske službe samo prosilci nemške narodnosti. Stvar ima svojo smešno in svojo resno stran. Kajti nemška narodnost je tukaj jako dvomljiv pojem. Znano je, da se na Ogerskem za 50 kr. kupi ogersko ime in z imenom narodnost, v Celovcu je še dosti cenejša, še imena spreminjati ni treba. Tukaj je sploh vse nemško, in če se kdo slovenski oglasi, je baje vsikdar le kak Kranjec. Celovsko mesto velja kot popolnoma nemško in vendar zdaj ta sklep; ali je nemški tabor ob meji tako slabo ograjen? Stvar ima pa tudi svojo resno stran: narodno nasprotstvo se je s tem sklepom zopet poostriilo, in sicer poostriilo morebiti po nepostavni poti. Občine

imajo svojo avtonomijo, to je znano, a avtonomija ne more seči tako daleč, da bi nasprotovala državnim temeljnim zakonom, ki zagotavljajo vsem narodom avstrijskim jednake državljanske pravice. Občine pa so državne in ne zasebne naprave in se imajo gotovo ozirati na one zakone. Ustava od leta 1848 dala je občinam samostojnost in zakon z dne 17. januarja 1849 daje občinam njihov »natürlichen Wirkungskreis, welcher alles umfassen soll, was das Interesse der Gemeinde zunächst berührt.« Da pa zdaj zavoljo jezikovnih preprirov na Češkem tukaj občina sklepa, kar se nam Slovincem more dozdevati kot krivica in nasilstvo, to ni več »Interesse der Gemeinde«, koristi celega naroda so druge, nego koristi jedne občine. Omenjeni jurist piše dalje: »Die Gemeinde erscheint als Selbstverwaltungskörper in dem Sinne, dass sie als Subject einer gesetzlich anerkannten Interessen-Sphäre bestimmte Verwaltungsbefugnisse zu eigenem Rechte inne hat.« Seve, jasno je, ustava more občinam samostojnost dati le, v kolikor je po zakonih mogoče, v zakonito pripoznanem delokrogu, nikdar pa ne more jim dovoljevati sklepov, ki nasprotujejo temeljnim zakonom. Da bi c. kr. dež. vlada v Celovcu potrdila dotični sklep, ne upamo, mislimo pa, da je vredno, ne samo vredno, da smo dolžni svoji narodni časti, protiviti se takim sklepom. V občinski službi je dosti Slovencev, da niso narodni, ker biti ne morejo in ne smejo, ni treba zatrevati, a vendar so Slovenci. Morebiti je zdaj priložnost dana, da kaj ukrene prajni odsek »Naše straže« — torej na dan! Dokler pa stvar dognana ni, naj naša društva celovškemu magistratu dejanski dokažejo, da mora slovenski znati, ako hoče opravljati svoj posel.

(Učiteljske plače.) Iz Celovca se nam poroča: Občinskemu odboru celovškemu predložil je v seji 11. t. m. odbornik Jergič, da se naj obrne do deželne odbora zaradi povišanja učiteljskih plač. Plače so se izdatno zboljšale uradnikom in zboljšale se bodo celo c. kr. služabnikom tako, da bodo n. pr. po nekaterih letih sluge boljše plačeni kakor nadučitelji! Predlagalec je naglašal, da bode dežela potrebne svote lahko dobila, ako se žganje nekoliko višje obdači, upa se tudi kaj državne podpore. Pri ti priložnosti naglašal je podžupan, da v vnanjih deželah nastavlja učitelje, kdor jih plačuje, t. j. dežela, pri nas pa c. kr. deželni šolski svet. Treba bo na to delati, da nastavljanje dobi dežela v oblast. To je zopet jeden korak proti Slovincem. Jasno je, da niti gg. v c. kr. deželnem šolskem svetu niti slavni deželni odbor učiteljev ne plačujejo, saj ti gospodje sami žive ob kmečkih davkih in učitelje plačuje kmet, kakor vso gospodo. Torej je popolnoma smešno, ako hočejo zdaj dr. Lemiševi sodrugi dobiti v roke učiteljstvo, češ, da oni jih plačujejo, ta basen je vendar popolnoma nova in zato ima tudi Lemiš še premalo okroglih. Dokler je c. kr. dež. šolski svet bil v rokah poprejšnjega nadzornika Gobanca, ponemčenega Slovenca, bilo je vse dobro — a zdaj? Mi ne zaupamo nič v novega nadzornika, dokazov hočemo videti, a nekaj pa se mora vendar za kulisami goditi, da mu hočejo naši gospodje Nemci iz rok vzeti važen posel: nastavljanje učiteljev. Nekaj se mora goditi; jeden simptom se je pojavil ravno sedaj, ko je bilo treba namestiti v Grebinju pri Velikovcu nadučitelja; 85% otrok je tam slovenskih, nemškutarji so pa hoteli popolnoma nemškega učitelja in le po posredovanju šolskega nadzornika dobil je mesto slovenščine zmožen učitelj. Na vsak način je Slovincem ljubši c. kr. deželni šolski svet, kakor politična klika. Tukaj preti nevarnost, velika sicer ni, ker šolskih razmer itak na celem svetu ni slabših kakor pri nas, in pri šolah se shujšati ne da nič več.

(Priljubljena knjiga) »Večna molitev« je celoma pošla. Novi natis je v delu.

(V Postojini) bodo zidali novo ljudsko šolo, stroški za zgradbo bodo znašali nad 50.000 gld.; podrobnosti je razvideti v razglasu, objavljenem na zadnji strani.

(Umrla) je v Maria Enzersdorfu pri Dunaju soproga g. Jakoba Pukl-a po daljši bolezni. N. v m. p.!

(«L' Istria» in istersko politično društvo.) [Izv. dop.] Poreški italijanaški list v svoji zadnji številki lomi sulice za italijanski gimnazij v Pa-

zinu poleg hrvatskega. Italijanski gimnazij v Pazinu mora biti, pravi »Istria«, ker isti bi bil stražnica proti poslovanjenju italijanskega Pazina. Nadalje pojasnjuje točko za točko o vzdrževanju italijanskega gimnazija iz deželne zaklada in pravi, da bi hrvatsko ljudstvo ne vtrpevalo prispevkov niti za enega italijanskega profesorja, marveč vse bi žrtvovali Italijani iz svojega. To pa se zares čudno glasi! Najprvo so govorili o ustanovitvi italijanskega gimnazija iz deželnih prispevkov, torej: deželni gimnazij, potem pa pravijo, da bi dežela oziroma hrvatsko prebivalstvo ne trpela niti za enega profesorja. — Človek, ki ne pozna lisiške narave Italijanašev, bi skoro ne vedel, kaj prav za prav hočejo. To je resnica, da italijanski gimnazij v Pazinu bi radi, da ga želé, da ga hočejo; a to tudi vedo, da je italijanski gimnazij v Pazinu potreben toliko, kakor tretje oko v glavi. Kako tudi! Za par sto Italijanašev v mestu, ki vsi skupaj ne premorejo učencev za en sam razred, bi hoteli cel gimnazij! Kaj bi pa počel? Naravno je torej, da bi v ta gimnazij bobnali italijanaških otrok kdo ve od kod, samo da bi podali kak sleparski »dokaz«, da je bil gimnazij »potreben«. V zavod bi vlekli tudi hrvatskih otrok, kar bi jih hotelo notri. In kar se tiče stroškov za vzdrževanje tega gimnazija? Tu je zopet jedna lahonskih zvijač, katerih so zmožni le isterski lahonski sleparji, ki so praznili občinske blagajne hrvatskih občin na veliko škodo hrvatskega prebivalstva. (Konec sledi.)

## Telefonska in brzojavna poročila.

**Gorica**, 12. januarja. Goriška trgovska zbornica je sklenila ugovarjati proti vladni predlogi zaradi osnove deželne šolskega fonda, ker so preračunali, da bi Italijani v ta fond morali vplačevati 184.128 gold., Slovenci pa le 23.513 gold. Seveda zbornica pri tem šteje Gorico za laško!

**Dunaj**, 12. januarja. Bivši poljedelski minister poslanec grof Julij Falkenhayn je nevarno zbolel ter je bil previden s svetimi zakramenti. Zadnjo noč se mu je bolezen tako shujšala, da je malo upanja za ozdravljenje.

**Dunaj**, 12. januarja. Vsi klubi opozicije imajo v ponedeljek in torek klubove seje, kjer se posvetujejo glede stališča nasproti vladnemu predlogu o vojaških novicah.

**Levov**, 12. jan. Znanemu slovenskemu jezikoslovcu Baudouin de Courtenay, profesorju na vseučilišču v Krakovem, je sporočilo naučno ministerstvo, da ne misli več v prihodnje z njim pogodbe skleniti za stolicu, ko sedanji dogovor za pet let poteče. Kriva je temu baje ogerska vlada, ki je ovadila na Dunaj, da je imenovani profesor, potujoč po slovaških krajih na Ogerskem, širil panslavistiško agitacijo (!).

**Budimpešta**, 12. jan. Poročilo o včerajšnji seji poslanske zbornice je kratko in popolno jednako poročilom prejšnjih sej. Glasi se namreč: Po odklonitvi opozicijskih spreminjevalnih predlogov se je odobril zapisnik zadnje seje. Nato je predsednik sejo zaključil. Prihodnja seja jutri. Dnevni red: Nadaljevanje današnjega.

**Budimpešta**, 12. januarja. Liberalni listi pravijo, da so zahteve opozicije glede pogojev za sporazumljenje pretirane. Ko bi jih liberalna stranka vsprejela, bi sama sebe politiško vničila. — Razgovori glede sporazumljenja se nadaljujejo. Zastopniki liberalne stranke so vzeli zahteve opozicije na znanje ter jih izročé Banffyju, da jutri o njih poroča cesarju. Ako vladar naroči Banffyju, da na podlagi teh pogojev nadaljuje svoje razgovore z opozicijo, Banffy najbrže odstopi. — V poslanski zbornici je posl. Hengthaler začel prebirati neko cesarsko pismo iz l. 1848. Predsednik mu je branil, govornik pa se je skliceval na zbornico in o tem predlogu bo jutri glasovanje po imenih. Posl. Brizak je govoril o tem, kako so sedeži poslancev v zbornici razdeljeni, posl. Kubik pa je govoril o prepihu, kateremu so poslanci izpostavljeni v zbornici.

**Rim**, 12. jan. Danes se je objavilo papeževo pismo na episkopat južne Ame-

rike, v katerem sv. Stolica odobruje sklep, da se v letu 1899 vrši v Rimu shod po določilih sv. zbora.

**Pariz**, 12. januv. Sodišče je obsodilo Zolo in contumaciam na 100 frankov kazni in 500 frankov povrnitve škode, ker je dolžil Judeta, da je v polemiki proti Zolinemu očetu posluževal se ponarejenih pisem.

**Madrid**, 12. januv. General Rios poroča brzojavno, da so vstaši koncentrirali svoje čete okolu Manile, katero nameravajo vsak trenutek napasti od vseh strani. Amerikani se pripravljajo na odpor.

**Madrid**, 12. januarija. Iz Havane se poroča, da so španski podaniki v veliki nevarnosti, odkar se je mesto udalo. Naščuvana druhal je napadla in oropala že več hiš. Markiju Arziju se je le težko posrečilo, vkrcati se na ladijo, na kateri je pobegnil v Evropo. Njemu bo sledilo brez dvoma še več španskih rodbin.

**Bombay**, 12. januv. Zdravstvene razmere mesta so se znova poslabšale. Umrla je v zadnjem tednu 1111 oseb, mej tem, ko je znašalo število umrlih v prejšnjem tednu le 894.

## Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 3062 m.

| Dan                                                 | Čas opa-<br>zovanja | Stanje<br>barometra<br>v mm. | Tempera-<br>tura<br>po Celziju | Vetrovi   | Nebo  | Padavina<br>v 24. urah |
|-----------------------------------------------------|---------------------|------------------------------|--------------------------------|-----------|-------|------------------------|
| 11                                                  | 9 zvečer            | 733.4                        | 2.1                            | sl. jzab. | megla | 0.7                    |
| 12                                                  | 7. zjutraj          | 734.8                        | 2.1                            | sl. jug   | dež   |                        |
|                                                     | 2. popol.           | 736.9                        | 4.1                            | "         | "     |                        |
| Srednja včerajšnja temperatura 2.1° norma e: -2.6°. |                     |                              |                                |           |       |                        |

## Tržne cene v Ljubljani.

dné 11. januarija.

|                 | gl. | kr. |                      | gl. | kr. |
|-----------------|-----|-----|----------------------|-----|-----|
| Pšenica, m. st. | 10  | 50  | Špeh povojen, kgr.   | 70  |     |
| Rež, " "        | 8   |     | Surovo maslo, " "    | 85  |     |
| Ječmen, " "     | 7   | 80  | Jajce, jedno, " "    | 3   |     |
| Oves, " "       | 6   | 50  | Mleko, liter, " "    | 8   |     |
| Ajda, " "       | 8   | 50  | Goveje meso, kgr.    | 64  |     |
| Proso, " "      | 9   |     | Telečje, " "         | 60  |     |
| Koruz, " "      | 6   | 50  | Svinjsko, " "        | 56  |     |
| Krompir, " "    | 3   |     | Koštrunovo, " "      | 86  |     |
| Leča, " "       | 12  |     | Piščanec, " "        | 45  |     |
| Grah, " "       | 12  |     | Golob, " "           | 18  |     |
| Fižol, " "      | 10  |     | Seno, m. stot., " "  | 178 |     |
| Maslo, kgr.     | 96  |     | Slama, " "           | 170 |     |
| Mast, " "       | 76  |     | Diva trda, 4 kub. m. | 680 |     |
| Špeh svež, " "  | 68  |     | " mehka, 4 " "       | 5   |     |

## Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli 12,

priporoča prečistiti duhovščini in cerkvenim predstojnikom svojo delavnico za izdelovanje

cerkvene posode in orodja.

Staro blago popravi, pozlati in posrebr v ognju po najnižji ceni.

Da si morejo tudi bolj revne cerkve naročiti cerkvenega kovinskega blaga, olajšuje jim to s tem, da jim je pripravljen napravljati blago, katero se izplačuje na obroke. Prečast. p. n. naročevalec si obroke sam lahko določi. 386 52-33

Pošilja vsako blago poštne preste.

Uradne  
in trgovske  
**KOVERTE**  
s firmo priporoča  
**KAT. TISKARNA**  
v Ljubljani.

100 do 300 gld.

na mesec lahko pošteno zasluži sleherni ter povsod brez zgube, ako hoče prodajati postavno dopuščene srečke in državna pisma.

Ponudbe na Ludovika Oesterreicher, Budapest VIII, Deutschgasse 8. 826 10-8

## Stavbeni razpis.

Za zgradbo

### nove ljudske šole v Postojni

se bode oddala izvršitev sledečih del z oskrbitvijo vsega pripadajočega gradiva:

|                            |                 |                   |
|----------------------------|-----------------|-------------------|
| 1. Zidarsko delo,          | proračunjeno na | 29923 gld. 60 kr. |
| 2. kamnoseško delo         | " "             | 2679 " 35 "       |
| 3. tesarsko delo           | " "             | 2740 " 85 "       |
| 4. stréšno delo            | " "             | 828 " — "         |
| 5. kleparsko delo          | " "             | 796 " 30 "        |
| 6. dobava železa           | " "             | 3176 " 80 "       |
| 7. dobava kamenine         | " "             | 312 " 70 "        |
| 8. mizarsko delo           | " "             | 4247 " 80 "       |
| 9. ključavničarsko delo    | " "             | 1874 " 50 "       |
| 10. steklarsko delo        | " "             | 619 " 12 "        |
| 11. pleskarsko delo        | " "             | 485 " — "         |
| 12. naprave za kurjavo     | " "             | 1430 " — "        |
| 13. naprave za ventilacijo | " "             | 204 " — "         |
| 14. slikarsko delo         | " "             | 410 " — "         |
| 15. tapetarsko delo        | " "             | 161 " 60 "        |
| 16. mehanično delo         | " "             | 182 " — "         |
| 17. za nadpisne table      | " "             | 107 " — "         |

Skupaj . . 50178 gld. 62 kr.

Stavbeni načrt in proračun stroškov, splošni in posebni stavbinski pogoji so razgrnjeni v občinski pisarni na vpogled ter se bode stavba na podlagi istih oddala.

Ponudbe naj se torej raztezajo na vsa dela tega razpisa.

V varnost vzdržanja ponudbe ima se taisti pridejati varščina v znesku 2500 gld. v gotovini, hranilnih knjižicah, ali vrednostnih papirjih, ki se računajo po kurzni vrednosti, vendar ne nad nominalno vrednostjo.

V ponudbi se ima navesti v številki in besedah ponudni znesek, oziroma popust na proračunjenih zneskih.

S kolekom 50 kr. kolekovane zapečatenе pismene ponudbe imajo zadržati ime in priimek, bivališče in stan ponudnikov ter izrecno zagotovilo, da pozna ponudnik vse določbe stavbinske oddaje in da se zaveže za slučaj izdražbanja iste natančno izpolnovati, in da prizna tudi pravico krajnega šolskega sveta do izgovorjenih konvencionalnih kazni.

Tako urejene pismene ponudbe naj se označijo ódzunaj na zavitku poleg naslova kot »ponudba za šolsko stavbo«.

Ponudbe se imajo vposlati zadnjič do 5. svečana 1899 na podpisani krajni šolski svet, kateri si pridržuje pravico, odločiti se za eno ali drugo vloženih ponudb.

### Krajni šolski svet v Postojni,

dné 5. januarija 1899.

27 3-1

## Na prodaj je hiša

štev. 88 v Vodmatu pri Ljubljani. Poslopje je novo, davka pristo 12 let žraven hiše je vrtec. Natančneje se izve pri lastniku v hiši sami.

## Vino!

Podpisani priporočam svojo zalogo

### Istrskih naravnih vin.

Prodajam v vsaki meri nad 56 litrov ter postavim blago franko na kolodvor Buzet (Pinguente). — Lahko si toraj dobé pri meni vina privatne družine, kakor tudi mali krčmarji, katerim za točno postrežbo in naravno blago jamčim s svojim postenjem.

Ako bi kak kupec želel vina dobiti iz katerega-koli kraja Istre, mu na zahtevo posljem pokušnjo in mu pošteno in točno postrežem za prav malo odškodnino. To kupca stane manj, kakor pa da bi sam potoval semkaj. Trgovci pa, koji pridejo sami kupit vinó, se lahko oglašé pri meni (300 metrov je hiša moja oddaljena od železniške postaje Buzet (Pinguente). Tudi lahko prenočé pri meni in izvedó, kje je dobiti dobro vino.

Počekaji pri Buzetu v Istri, meseca decembra 1898.

**Fran Flego,**

bivši narod zastopnik.

16 3-2

Usojam si p. n. odjemalce zlasti na mojo oblastveno dovoljeno

## razprodajo

garantirano pristne

## žime za motrace

deloma lastnega izdelka opozarjati, pri koji sem cene za 10 do 30 kr. pri kilogramu znižal.

Razložiti treba je tako garantirano pristno žimo od one nepristne s fibrizmo namešane, ki je kvalitativno za 50% slabeja in ki se v zadnjem času čim dalje v večji množini v kupčiji pojavlja.

Istotako znižal sem ceno pri „crin d'Afrique“ (morski travi) od 8 na 7 kr. kilogram. En gros še ceneje.

18 3-2

**M. Pakič.**

NB. Kupujem vsako množino

### konjskih in govejih repov

po najboljših cenah, katere dam potem ščistiti in v žimo spresti.

## Dunajska borza.

Dné 12. januarija.

|                                                |                 |
|------------------------------------------------|-----------------|
| Skupni državni dolg v notah                    | 101 gld. 50 kr. |
| Skupni državni dolg v srebru                   | 101 " 35 "      |
| Avstrijska zlata renta 4%                      | 120 " 20 "      |
| Avstrijska krona renta 4%, 200 kron            | 102 " 30 "      |
| Ogerska zlata renta 4%                         | 119 " 80 "      |
| Ogerska krona renta 4%, 200 " "                | 97 " 75 "       |
| Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.        | 939 " — "       |
| Kreditne delnice, 160 gld.                     | 361 " 25 "      |
| London vista                                   | 120 " 50 "      |
| Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. | 58 " 95 "       |
| 20 mark                                        | 11 " 78 "       |
| 20 frankov (napoleonador)                      | 9 " 55 1/2 "    |
| Italijanski bankovci                           | 44 " 30 "       |
| C. kr. cekini                                  | 5 " 70 "        |

Dné 11. januarija.

|                                             |                |
|---------------------------------------------|----------------|
| 4% državne srečke l. 1854, 250 gld.         | 170 gld. — kr. |
| 5% državne srečke l. 1860, 100 gld.         | 159 " 50 "     |
| Državne srečke l. 1864, 100 gld.            | 194 " — "      |
| 4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron  | 99 " 45 "      |
| Tisine srečke 4%, 100 gld.                  | 138 " 50 "     |
| Dunavske vravnave srečke 5%                 | 130 " — "      |
| Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878         | 108 " — "      |
| Posojilo goriškega mesta                    | 112 " — "      |
| 4% kranjsko deželno posojilo                | 98 " 25 "      |
| Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4% | 98 " 30 "      |
| Prijoritne obveznice državne železnice      | 220 " — "      |
| " južne železnice 3%                        | 180 " — "      |
| " južne železnice 5%                        | 126 " — "      |
| dolenjskih železnic 4%                      | 99 " 50 "      |

|                                                  |                |
|--------------------------------------------------|----------------|
| Kreditne srečke, 100 gld.                        | 198 gld. — kr. |
| 4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.        | 170 " — "      |
| Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.      | 10 " 75 "      |
| Rudolfove srečke, 10 gld.                        | 25 " 25 "      |
| Salmove srečke, 40 gld.                          | 86 " 50 "      |
| St. Genois srečke, 40 gld.                       | 85 " — "       |
| Waldsteinove srečke, 20 gld.                     | 60 " — "       |
| Ljubljanske srečke                               | 22 " 50 "      |
| Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.          | 153 " 25 "     |
| Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. | 3525 " — "     |
| Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.                | 427 " — "      |
| Akcije južne železnice, 200 gld. sr.             | 59 " 50 "      |
| Splošna avstrijska stavbinska družba             | 113 " — "      |
| Montanska družba avstr. plan.                    | 197 " — "      |
| Trboveljska premogarska družba, 70 gld.          | 176 " — "      |
| Papirnih rubljev 100                             | 127 " 62 "     |

### Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

### Menjarnična delniška družba

**„MERCUR“**

l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.